

İNTİHAR VE KENDİNE ZARAR VERME DAVRANIŞI RİSK YÖNETİMİ EL KİTABI

Funded
by the European Union

EUROPEAN UNION

COUNCIL
OF EUROPE CONSEIL
DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Funded
by the European Union

EUROPEAN UNION

COUNCIL
OF EUROPE

CONSEIL
DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Avrupa Konseyi/ Avrupa Birliği Ortak Programı "Türkiye'de Model Cezaevi Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Cezaevi Reformunun Desteklenmesi Projesi" kapsamında basılmıştır.

*Avrupa Konseyi
İnsan Hakları ve Hukukun Üstünlüğü Genel Müdürlüğü
Bilgi Toplumu ve Suçla Mücadele Müdürlüğü
Suçla Mücadele Dairesi
Cezaevleri ve Polis Reformu Birimi*

F-67075 Strasbourg Cedex, Fransa

Bu kitapta yer alan değerlendirmeler, yazarların kişisel fikirleridir. Söz konusu değerlendirmelerden, bu değerlendirmelerde sözü edilen hukuki belgeler üzerinde Avrupa Konseyi'ne veya Avrupa Birliği'ne üye devletlerin yönetimlerini, Avrupa Konseyi'nin veya Avrupa Birliği'nin yasal organlarını ya da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ni veya Avrupa Konseyi'nin uluslar arası sözleşmelerine dayanılarak tesis edilmiş herhangi bir kurumu bağlayıcı nitelikte resmi yorumlar yapıldığı anlamı çıkarılmamalıdır.

2012, Ankara

Baskı

ŞEN MATBAA

Özveren Sk. No: 25/A-B Demirtepe - ANKARA
Tel&Fax: 0.312 229 64 54 • www.senmatbaa.com

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM	5
İntihar Risk Yönetimi: Uygulayıcı El Kitabı	5
Giriş	5
Ana Hedefler	5
İntiharın Önlenmesine Yönelik Kilit İlkeler	5
2. BÖLÜM	8
Değerlendirme	8
Değerlendirmede Kilit Hususlar	8
3. BÖLÜM	10
Bakım ve Gözetim	10
Bakım ve Gözetime İlişkin Kilit Hususlar.....	10
4. BÖLÜM	12
Ortam	12
Ortama İlişkin Kilit Hususlar	12
5. BÖLÜM	13
Ekip Çalışması	13
İntihar ve Kendine Zarar Verme Risk Yönetimi Grubu	14
İntihar ve Kendine Zarar Verme Risk Yönetimi Grubunun Görevleri	15
6. BÖLÜM	16
Vaka Sonrası Değerlendirme	16
Vaka Sonrası Değerlendirmeye İlişkin Kilit Hususlar	16
7. BÖLÜM	17
Sonuç	17
8. BÖLÜM	18
Vakaya İlk Müdahale	18
Vakaya İlk Müdahalede Kilit Hususlar	18

9. BÖLÜM	20
Başvuru Bölüm 1	20
Süreç	20
Kilit Hususlar	20
10. BÖLÜM	21
Başvuru Bölüm 2	21
Farkındalık ve İletişim	21
Farkındalığa İlişkin Kilit Hususlar	21
İletişimde Kilit Hususlar	22
İşaretler ve İpuçları	23
Sözlü olmayan	24
Sözlü	25
Refakatler ve Nakil	25
11. BÖLÜM	27
Başvuru Bölüm 3	27
Ortam, Günlük Uygulama ve Faaliyetler	27
Günlük Faaliyetlerin Sunulmasında Kilit Hususlar	27
REHBER BİLGİLER	31
Vaka Toplantısı	31
KABUL RİSK DEĞERLENDİRMESİ REHBER BİLGİLERİ	35
Bölüm 1	36
Bölüm 2	36
Bölüm 3	36
EKLER	38

1. BÖLÜM

İntihar Risk Yönetimi: Uygulayıcı El Kitabı

Giriş

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. Maddesi “**Herkesin yaşam hakkı yasanın koruması altındadır**” der.

Bu nedenle, ceza infaz kurumlarında intiharın önlenmesi, tutuklu-hükümlülere özen gösterilmesi ve destek olunması herkesin görevi olmalı ve bütün personel, ceza infaz kurumunda bulunan herkese mümkün olan en iyi bakım ve gözetimin sağlanmasına çalışmalıdır. Tutuklu-hükümlülerle yakın ilişkide olan kişiler genellikle infaz koruma memurlarıdır. Tutuklu-hükümlüler personelle düşünce duygularını ilk etapta daha rahat paylaşırlar. Bununla birlikte infaz koruma memurlarının, kırılgan grupta yer alan tutuklu-hükümlüleri, duygularını personelle paylaşmaya teşvik edecek destekleyici bir ortam yaratmaları önemlidir.

Ana Hedefler

Etkin bir intihar önleme stratejisi, kendine zarar verme ya da intihar etme riski olanlara **bakım ve gözetim** sağlanması konusunda ortak bir sorumluluğu gerektirir. Bu sorumluluk şunları içerir:

- Bir krizi önlemek için, tutuklu-hükümlülerin yardım isteyebileceği bireysel değerlendirme temelli ihtiyaca yönelik, birey merkezli bakım ve gözetim ortamı sağlamak için birlikte çalışmak,
- Bir kriz durumunda ve sonrasında önceden tespit edilmiş bulunup yardım teklif etmek.

İntiharın Önlenmesine Yönelik Kilit İnkeler

- Bakım ve gözetim, her görevin merkezindedir ve ancak disiplinler arası çalışma ile başarılabilir.

- İnfaz koruma memurları, bakım ve gözetim sürecini uzmanların ortaklığı ve desteği ile başarabilirler.
- Risk tespit edildiğinde ceza infaz kurumundaki herkes derhal önlem almalıdır.
- “Risk altındaki” tutuklu-hükümlülerle ilgili kararları, bireyler değil ekipler vermelidir.
- Vaka toplantıları ile bakım ve gözetim planları, desteğin yapılandırılma yöntemidir ve değerlendirilen tutuklu-hükümlünün ihtiyaçlarını ve risk seviyesini yansıtmalıdır.
- Çok istisnai durumlar haricinde, koruyucu bir önlem olarak tecrit ve duysal kısıtlamadan kaçınılmalıdır.
- Kendine zarar veren ya da intihar girişiminde bulunan tutuklu-hükümlüler, ceza infaz kurumunda disiplin işlemlerine tabi tutulmalıdır.
- Kriz geçiren tutuklu-hükümlüler, rutin şekilde gündüz vakti tecrit altında tutulmamalıdır. Araştırmalar, uyarıcı bir sistemin krizden kurtulmaya yardımcı olduğunu göstermektedir.
- “Risk altındaki” tutuklu-hükümlülerin bakım ve gözetiminde, destekleyici ilişkiler ve sistemler çok önemlidir.
- Değerlendirme teknikleri intiharları azaltmada tek başlarına yeterli olmadıklarından hedef, tutuklu-hükümlülerin kendilerini güvende hissedebilecekleri ve yardım isteyebilecekleri bir ortam yaratmaktır.
- Tutuklu-hükümlüler arasında, kendilerini bakım ve gözetim sürecine dâhil eden bir anlayış yaratmak gereklidir.
- Bütün yeni tutuklu-hükümlüler ceza infaz kurumuna kabulleri sırasında kendilerini intihar veya kendine zarar verme “riski altında”

hissettiklerinde nasıl yardım isteyecekleri konusunda bilgilendirilmelidirler.

- Disiplinler arası yaklaşım; kırılğan grupta yer alan tutuklu-hükümlüleri tespit etmek, bilgi paylaşımında bulunmak ve “risk altındakilerin” yardım ve destek almayı kabul etmelerini teşvik etmek için, tutuklu-hükümlüler de dâhil olmak üzere ceza infaz kurumunun bütün fertlerinin birlikte çalışmasını sağlar.
- Hem personel hem de tutuklu-hükümlüler için vaka sonrası bakım ve gözetim (atlatılmış vakalar dâhil), ceza infaz kurumu yönetimi için öncelikli bir konu olmalıdır.

2. BÖLÜM

Değerlendirme

Personel ve tutuklu-hükümlüler arasındaki nitelikli ilişki, değerlendirmeyi kolaylaştırmada kilit bir faktördür. Tutuklu-hükümlüler bazen endişeli olduklarına ilişkin açık ipuçları verirken bazen de kişisel geçmişlerinde hassas olduklarını düşünmeye yönlendiren “üstü kapalı işaretler” verirler.

Risk değerlendirme teknikleri ile tutuklu-hükümlülerin ihtiyaçları değerlendirilir verilecek yardım ve bu yardımın nasıl verileceği belirlenir. Risk değerlendirme tekniklerinin sınırlı olması ve risk seviyelerinin zamanla değişmesi sebebiyle intihar girişiminde bulunacak bireyler tespit edilemeyebilir. Bu nedenle, risk değerlendirmesi zamanla yenilenmelidir.

Tutuklu-hükümlülerle temas halinde olan herkes, intihar “riski” olanların bakım ve gözetimi konusunda sorumluluk almaya teşvik edilmelidir. Bu süreçte, iletişim açık olmalı ve tutuklu-hükümlüler kendi bakım ve gözetimlerine dair sorumluluk almaları konusunda desteklenmelidirler.

Destek almayı bir zayıflık olarak görmektense arzu edilir hale getirmek, hem personel hem de tutuklu-hükümlüler arasında özendirilmesi gereken bir konudur.

Değerlendirmede Kilit Hususlar

Zor ve işbirlikçi olmayan bireylerin göz ardı edilme riski yüksektir. Kendilerine zarar veren tutuklu-hükümlülerin sıkıntılı halleri her zaman fark edilemeyebilir ve bu nedenle onların risk altında olma durumları devam etmektedir. Bu kişilerin topluluktan uzak durma davranışları ümitsizliği ve bu durumla baş edememeyi yansıtabilir. Bu nedenle mümkün olduğunca objektif bir biçimde değerlendirilmelidirler.

- **İntihar risk yönetiminden bütün personel sorumludur.** Herhangi bir riskin tespit edilmesi açısından en iyi kaynak tutuklu-hükümlülerle etkileşim halinde olan personeldir. İnfaz koruma memurlarının görüşleri, sağlık ya da psiko-sosyal yardım servisi personelinin görüşleri kadar önemlidir. Tutuklu-hükümlülere yönelik en iyi yaklaşım, bilgi ve becerilerin birleştirilmesidir. Eğer birinin kendine zarar

verme “riski” altında olduğunu düşünüyorsanız intihar evraklarını doldurmalısınız.

- Kabul işlemleri sırasında yapılan görüşme intihar riskinin tespiti açısından yararlı ve önemli olmakla birlikte, tutuklu-hükümlünün mevcut durumu hakkında bilgi verebilir. Ancak tutuklu-hükümlünün risk durumu değişebilir ve bu nedenle, mahkûmiyet süresince artan risk ve davranışlardaki değişikliklerin bütün personel tarafından fark edilmesi hayati öneme sahiptir.
- Tutuklu-hükümlülerin, duygularını güvendikleri personelle paylaşımları kuvvetle muhtemeldir, bu nedenle intiharla ilgili soru sormak esastır.
- İntihar evraklarını kendine zarar verme riski akut bir hal almadan önce doldurmaya başlayın. Bunu, kriz büyümeden önce sorunları çözme aracı olarak kullanın. Ceza infaz kurumunda tutuklu ve hükümlülerle temas halinde olan herkes formları doldurabilir.
- **Genç ve yaşlı tutuklu-hükümlüler** arasında bazı temel farklar vardır. Genç tutuklu-hükümlüler daha dürtüsel, girişimleri daha çok sorunlarla baş etmedeki yetersizlik, kurumda bulunmanın yarattığı baskılar ve dışarıdaki sorunlar ile ilgilidir. Yetişkin erkeklerin kararlı bir intihar girişimi planlama olasılıkları daha yüksektir. Bu büyük ihtimal, suçlarının türü, aileyle ilgili endişeler veya salıverilme hakkında kaygı duyma ile ilgilidir.
- **Kadın tutuklu-hükümlüler için** çocuklarından ayrı kalma, geçmiş cinsel istismar öyküsü, şiddete maruz kalma ve depresyon intihar ve kendine zarar verme riskini artıran faktörlerdir. Aynı faktörler erkekler için de önemli etkenlerdir.
- Akıl hastası tutuklu-hükümlülerin de intihar ve kendine zarar verme riski açısından detaylı değerlendirilmesi gerekmektedir.

3. BÖLÜM

Bakım ve Gözetim

Riskli grupta yer alan tutuklu-hükümlülerin bakım ve gözetiminde, yalnızca **krize** odaklanılmamalıdır. Gerçek kendine zarar verme ya da intihar girişimleri, diğerleri açıkça görmeseler de genellikle bir bunalım döneminden sonra başvurulmuş son çaredir. Ayrıca, kişi kriz esnasında intihar eğiliminde de olabilir. Ancak, krizin aralıklı ve geçici olduğunun farkında olmak önemlidir. Bu sebeple erken dönemdeki destek ve takip kriz yönetimi kadar önemlidir. Tutuklu-hükümlüler kendilerini ifade etmeye mümkün olduğunca teşvik edilmelidirler. Bu teşvik krizlerin önlenmesine yardımcı olurken aynı zamanda tutuklu-hükümlülerin stresle baş edebilme becerilerini arttıracaktır.

İntihar ve kendine zarar verme davranışını manipulatif ya da ilgi amaçlı olarak değerlendirmemek gerekir. Bir tutuklu-hükümlü bu davranışları sergiliyor ya da yardım istiyorsa, gerçekten değersizlik ve ümitsizlik duyguları taşıyor olabilir. Kendine zarar verme vakalarının hemen hepsinde gerçek bir sıkıntı ve ilgi ihtiyacı vardır. Bu durum göz ardı edilirse, tutuklu-hükümlüler kendilerini reddedilmiş hissedebilir ve daha riskli davranışlar gösterebilirler. Araştırmalar bu tür davranışları azaltmanın en iyi yolunun “kişiyi ciddiye almak ve kişiye ciddiye alındığını göstermek” olduğunu ortaya koymaktadır.

Bakım ve Gözetime İlişkin Kilit Hususlar

- Strateji, infaz ve koruma memurları ve uzman ekiplerin katılımı ile gerçekleşecek vaka toplantılarına bakım ve gözetim planlarına odaklanmalıdır.
- Risk altındaki tutuklu-hükümlülerin bakım ve gözetimi, yalnızca gözlem değil aktif destekleyici yaklaşımları da içermelidir.
- Bakım ve gözetim planları birey merkezli olmalı, tutuklu-hükümlülerin ihtiyaçlarını karşılamalı ve risk seviyesini yansıtmalıdır.

- İntihar riski olan tutuklu-hükümlüler, güvenli ve destekleyici bir ortamda¹ bakım ve gözetim görmelidir. Ortamın seçilmesi bir ekip kararı olmalıdır.
- Her tür tecrit ve ayırma, ancak son çare olarak ve mümkün olan en kısa süre için kullanılmalıdır.
- Tek kişilik oda dışında bir alternatif düşünülüyorsa, öncesinde ko-ğuş paylaşımı ile ilgili bir risk değerlendirmesinin yapılması gerekir.
- Hükümlü-tutuklular için tehlike oluşturmadığı sürece kişisel eşyalarını muhafaza etmelerine izin verilmelidir.
- Kendi bakım ve gözetim planlarının içeriği konusunda tutuklu-hükümlü ile anlaşmaya varılmalıdır.

¹ Ceza infaz kurumunda güvenli bir ortam tutuklu-hükümlülerin güvende olacakları ya da kendilerini güvende hissedebilecekleri bir alandır. Bu alan, kurumun bir başka bölümü olabileceği gibi, farklı tutuklu-hükümlülerle paylaşılan bir oda da olabilir. Öte yandan, başka ceza infaz kurumuna nakledilme anlamına da gelebilir. Tutuklu-hükümlülerin kendilerine zarar vermek için kullanamayacakları türden demirbaşları olan ya da bağ yapabilecekleri noktaları bulunmayan özel bir odaya yerleştirilmeleri anlamına da gelebilir. Böyle odalar son çare olarak ve yalnızca kısa bir süre için kullanılmalıdır.

4. BÖLÜM

Ortam

Kendine zarar verme ya da intihar etme ihtimali olan kişilerin belirlenmesi son derece zordur. İntiharı önlemek için en önemli nokta tutuklu-hükümlülerin personelle sorunları hakkında konuşabilecekleri bir ortam yaratmaktır. Tutuklu ve hükümlülerin personel ile nitelikli ilişki kurmaları endişelerini paylaşmalarını ve bu duygu ile daha iyi baş etmelerini sağlar. Bu iyi ilişkiler tutuklu-hükümlülerin olumlu davranışlar sergilemelerini ve şiddetin önlediği insani şartlarda yaşamalarını sağlar.

Bir bakım ve gözetim ortamı yaratmak için iyi aile ilişkilerinin geliştirilmesi, ziyaretler ve telefon hakkı düzenlemelerinin yapılması gereklidir. Kendine zarar verme ya da intihar girişimleri kurum disiplini bozacak davranışlar olarak değerlendirmemek gerekir. Bunalımdaki tutuklu-hükümlüleri cezalandırmak bu bunalımı muhtemelen şiddetlendirecektir. Araştırmalar “güvenli, ilgili ve destekleyici bir sistem oluşturmanın” kendine zarar verme ve intihar vakalarını azalttığını göstermektedir.

Her bir tutuklu-hükümlüye ve onların ihtiyaçlarına bireysel cevap verilmelidir. Özellikle de ciddi şekilde desteğe ihtiyacı olanların yardım istemesine engel olan tecrit ve cezalandırma yöntemlerinden kaçınılmalıdır.

Ortama İlişkin Kilit Hususlar

- Strateji, kendine zarar verme ve intiharın sosyal yönlerine odaklanmayı hedeflemektedir. Tutuklu-hükümlülerin, personelin, ziyaretçilerinin ve tüm yönetim sisteminin rol ve görevleri vardır. Güvenli bir ortam oluşturulmasına, tutuklu-hükümlülerin kaygı ve stresle baş etmelerine yardımcı olmak için yapıcı faaliyetlerin sağlanmasına daha fazla önem verilmelidir.
- Bazı intihar olayları akıl hastalığından ziyade bir durumun üstesinden gelememe ile ilgili olabilir.
- İntihar ile ilgili belgelerin uygun şekilde doldurulması, gerekli **müdahalenin yapıldığını gösterir** ve gerekli takibin yapılmasını sağlayarak sorumluluk yükler. Ayrıca, tutuklu-hükümlülerin bakımı- gözetimi ve yönetimi konusunda şeffaf bir denetleme yolu da sağlar.

5. BÖLÜM

Ekip Çalışması

Ceza infaz kurumu çalışanları ve tutuklu-hükümlülerin hepsi, “risk altında” olanlara karşı ortak bir sorumluluğu paylaşır. İntihar ve kendine zarar verme, yalnızca bir “sağlık sorunu” değildir. Psiko-sosyal yardım servisi personeli risk altında görünen tutuklu-hükümlülerin desteklenmesinde sağlık servisi çalışanları ve infaz koruma memurları ile ortak hareket etmelerini sağlayacak özel becerilere sahiptir. Bu nedenle risk altındaki tutuklu-hükümlülerin bakım ve gözetimine yönelik strateji, disiplinler arası, bireysel ihtiyaçlara ve tutuklu-hükümlülerin isteklerine dayalı olmalıdır. Bu stratejide, farklı birimlerde çalışan ceza infaz kurumu personeli de sürece dâhil edilmelidir.

Ekip çalışması, farklı disiplinler arasında saygı göstermeyi ve görmeyi, birlikte çalışma isteğini ve hepsinden önemlisi ihtiyacı olanların bilgiyi paylaşabilmesi için bir profesyonellik seviyesi ve güveni gerektirir. Ekip içinde çalışmak, “risk altındakilerin” bakım ve gözetimiyle ilgili kaygıların paylaşılmasını sağlar.

Gizlilik, tutuklu-hükümlülere bireysel hizmetler sundukları için, doktorların, sağlık görevlilerinin ve psiko-sosyal yardım servisi personeli gibi diğer meslek gruplarının belli kaygılar taşımasına neden olan bir husustur. Bununla beraber; tutuklu-hükümlünün devam eden destek ile bakım ve gözetimi açısından kritik olan bireysel bilgilerin “ihtiyaç” temelinde paylaşılması önemlidir.

Ekip çalışması ve vaka toplantısı, etkin bir intihar önleme stratejisinin bel kemiğidir. İnfaz koruma memurları genellikle tutuklu-hükümlülerini iyi tanırlar, günlük temasla destekleyici ilişkiler kurabilirler.

İntihar ve Kendine Zarar Verme Risk Yönetimi Grubu

- Her kurumda intihar önleme ve müdahale konusunda çalışacak “İntihar Risk Yönetimi Grubu” oluşturulur. Bu ekipte yer alan kişiler görev tanımlarına göre tutuklu-hükümlülerle bireysel olarak çalışırlar.
- Bu ekibin lideri ceza infaz kurumu müdürüdür ve kurumlarında intihar risk yönetiminden sorumludur.
- Ekip farklı mesleklerden gelen üyelerden oluşur. Bu ekip bir psikolog, bir sosyal çalışmacı, bir sağlık görevlisi, bir sorumlu baş memur, intihar girişiminde bulunan ve kendine zarar veren hükümlü-tutuklunun gözetiminden sorumlu bir infaz koruma memurundan oluşur.
- Ekip, tutuklu-hükümlünün bakım ve gözetimiyle ilgili diğer personel ile bilgi paylaşımında bulunur.
- Çalışmayla ilgili bütün belgeler, tutuklu-hükümlülerin bakım ve gözetiminden sorumlu herkesin kullanımına açıktır. Belgeler, tutuklu-hükümlünün sağlık kayıtları arasında dosyalanmalı ve saklanmalıdır.
- Bu ekibin kurulma amacı intihar riskinin azaltılmasıyla ilgili çalışmalar yapmak ve “risk altındaki” tutuklu-hükümlülerle çalışan personele destek vermektir. Buna yönelik olarak personel ve tutuklu-hükümlülerin intihara ilişkin farkındalığını artırmak, eğitim ihtiyaçlarını belirlemek ve eğitimi takip etmek, bu strateji kapsamında yer alan, intiharı önleme ve intihar girişimlerine müdahale konusundaki standartların denetlenmesini sağlamak, kriz durumlarından sonra personel ve tutuklu-hükümlüler için destek, takip ve gözetimi sağlamak, grubun görev ve amaçlarını tüm personele açıklamak ve benimsetmek için çalışır.

İntihar ve Kendine Zarar Verme Risk Yönetimi Grubunun Görevleri:

- Vaka toplantıları dışında, **yılda en az dört kez** olmakla birlikte, gerekli görülen sıklıkta Strateji Belirleme Toplantısı düzenlemek.
- Vaka toplantıları yapmak: Kriz durumlarında yapılan bu toplantılara, baş memur, tutuklu-hükümlünün bulunduğu yerde çalışan infaz koruma memuru, sağlık görevlisi, bir yönetici personel, psiko-sosyal servis görevlisi katılır.
- Bakım-Gözetim Planını Hazırlamak: Psikolog ya da sosyal çalışmacıdan biri, hükümlü-tutuklunun gözetiminden sorumlu bir infaz koruma memuru ve sorumlu baş memur bakım ve gözetim planını hazırlar, ekip liderine sunar.
- Bakım ve Gözetim Planlarının uygulanmasını denetlemek.,
- Kendine zarar verme davranışı da dahil olmak üzere intihar riskini artıran durumları tespit etmek(şiddet, zorbalık veya kötü muamele gibi), ayrıca bu durumlar için yapılması gereken işlemleri takip etmek.

6. BÖLÜM

Vaka Sonrası Değerlendirme

Kendine zarar verme, intihar girişimi ya da tamamlanmış intihar vakasını takiben, durum ve şartların gözden geçirilmesi önemlidir. Kritik vaka incelemeleri, ciddi vakaların nedenlerini ve etkisini tahlil etmek ve bunları derinlemesine düşünmek açısından yararlı bir yöntemdir.

Bu değerlendirmenin amacı bir suçlu bulmaya çalışmak değildir. Değerlendirmeler, ders çıkarmaya odaklanmalı, uygulama ve fikirlerde açıklık sağlanmalıdır.

Vaka Sonrası Değerlendirmeye İlişkin Kilit Hususlar

- Süreçte vakaya olumsuz bir biçimde odaklanmak yerine bilgilerin değerlendirilmesinde nesnel ve eleştirel bir tutum benimsenmelidir.
- Değerlendirme önemli olmakla birlikte yalnızca geliştirilmesi ya da iyileştirilmesi gereken alanları belirlemeye çalışmamalıdır. Geçmişteki olumsuz yaşantılarda kullanılan belli uygulama ve süreçlerin bireyi desteklemede başarılı olmasının nedenini vurgulamalıdır.
- Vaka hakkındaki bilgiler, personeli işbirliği yapmaya ve açık olmaya özendirilen bir şekilde toplanmalıdır. Vaka sonrasında personelle yapılan görüşme sırasında tehdit edildiğini hisseden personel, görüşmeden önce ve görüşme sırasında rahat hissettirilen biri kadar açık olmayabilir.
- Rapor:
 - Vakaya ilişkin durum ve şartlar ile alınan acil önlemleri kayıt altına almalıdır.
 - Bireyin ceza infaz kurumunda nasıl yönetildiğini ve vakanın diğer personel ile tutuklu-hükümlüleri nasıl etkilediğini incelemelidir.
 - Vakayla ilgili ana olayları ve konuları özetlemelidir.
 - Yönetim süreçleri ve prosedürleri, politika ve personel eğitimi ve farkındalığı dâhil olmak üzere pek çok açıdan çıkarılan dersleri tanımlamalıdır.

7. BÖLÜM

Sonuç

İntihar kaçınılmaz değildir. Tutuklu-hükümlülere her durumda ihtiyaçlarına yanıt verecek mümkün olan en iyi bakım ve gözetim standartları ve destek sunulmalıdır. Endişeli olan ve kırılgan grupta olabilecek tutuklu-hükümlüleri gelip yardım istemeye teşvik edecek bir ortam ve çevrenin yaratılması gerekir.

Bakım ve gözetim en etkin şekilde, tutuklu-hükümlülerin ihtiyaçlarına yanıt vermek üzere onlara yardım etmek ve onları desteklemek için vaka toplantısı ve bakım ve gözetim planları aracılığıyla, birlikte çalışan disiplinler arası ekipler tarafından verilir. İhtiyaçlar, bireysel temelde karşılanmalıdır. Ceza infaz kurumu ortamı içinde veya dışında bulunan tarafların hepsi ile açık ve etkin iletişimlerin sürdürülmesi gerekir.

Bütün intiharların engellenemeyeceği kabul edilmelidir. Bununla birlikte; personel her zaman, endişeleri ile baş etme ve sorunlarını çözme konusunda tutuklu-hükümlüleri teşvik etmeli, onlara yardımcı olmalıdır. Personel sistemin uygulanmasında kilit bir unsur olan bakım ve gözetime yönelik kurumsal bir bağlılık sergilemelidir.

8. BÖLÜM

Vakaya İlk Müdahale

Her kurum, kendine zarar verme veya intihar girişimi için kurum personelinin izleyeceği detaylı bir acil durum planına sahip olmalıdır. Yapılması gereken ilk şey tıbbi yardım ulaştıktan, ilk yardım ve resüsitasyon (hayata döndürme) müdahalelerinin uygulanması tamamlandıktan ya da tutuklu-hükümlü olay yerinden kaldırıldıktan sonra adli inceleme için delillerin ve olay mahallinin koruma altına alınmasıdır.

“İlk Yardım” çantaları kurumda stratejik noktalara güvenli biçimde yerleştirilmelidir. Çantalarda şunlar bulunmalıdır:

- 18 santimetre kunt uçlu makas, 1. seviye
- Büyük balık ağızlı bağ kesme bıçağı
- 1 çift nitril pudrasız eldiven (büyük boy)
- Tek valfli suni solunum yüz maskesi
- Turnike tamponu/ 18.0 cm x 18.0 cm tamponlu “Steril” bandaj.

Vakaya İlk Müdahalede Kilit Hususlar

- Kendini asma durumunda “Mavi Kod”u ve kesme için “Kırmızı Kod”u² gösteren alarmı verin. Bu şekilde sağlık personelinin vakaya gitmeden önce en uygun acil durum ekipmanını seçmeleri mümkün olacaktır.
- Tutuklu-hükümlünün kendini kesmiş olduğunu görünce, yaraya derhal tampon uygulayın kan kaybını azaltmak için yara yerini yukarı kaldırın.

2 Mavi Kod/ Kırmızı Kod: Bu kodlar pek çok ülkede sağlık personeli tarafından kullanılmakta ve bilinmektedir. Bu kodlar, hangi acil durum ekipmanının gerekli olduğu konusunda sağlık görevlisini hızla uyarmak için kullanılan bir yöntemdir. “Mavi Kod”, çoğunlukla kendini asmanın sebep olduğu solunum güçlüklerini ifade eder. “Kırmızı Kod” ise, ciddi kanama olduğu anlamına gelir.

- Tutuklu-hükümlünün boynunun etrafında bir bağ görünüyorsa, öncelikle bağı sabitlendiği yerden çözün ve bunu yaparken tutuklu-hükümlüyü yukarı kaldırarak baskıyı azaltın. Kan dolaşımını ve beyne giden oksijeni eski haline getirmek önemli olduğundan, hızlı olmak esastır. Baş boynunun etrafından çıkarılırken, tutuklu-hükümlü yatırılmalıdır. Tutuklu-hükümlü doğal yolla nefes almıyor görünüyorsa, suni solunum başlatılmalı ve bir sağlık uzmanı gelene kadar devam etmelidir.
- Vücut sıvılarının uygun şekilde kontrolü ve bunlardan korunma sağlanarak, enfeksiyon yayılımını en aza indirmeye özen gösterilmelidir.
- Sağlık uzmanı ölümün gerçekleştiğini bildirir bildirmez veya tutuklu-hükümlü tedavi için nakledilir edilmez, alan emniyet altına alınmalı ve deliller inceleme için korunmalıdır.

9. BÖLÜM

Başvuru Bölüm 1

Süreç

Bu bölüm bir tutuklu-hükümlünün “risk altında” olduğu düşünüldüğünde izlenmesi gereken süreci ele almaktadır.

Kilit Hususlar

- Bir tutuklu-hükümlünün “risk altında” olduğu düşünüldüğünde intihar evrakları “takibi başlatan” kişi tarafından işleme koyulmalıdır.
- Mümkün olduğunda tutuklu-hükümlüyü ve tutuklu-hükümlüyle ilgili durum şartları bilen ilgili personelin katılımı ile en geç 24 saat içinde bir vaka toplantısı yapılmalıdır.
- Vaka toplantısında, risk seviyesinin düşük veya yüksek olmadığı değerlendirilir.
- Tutuklu-hükümlü uygun olduğunda kendisinin de dâhil edilebileceği bir bakım ve gözetim planı oluşturulur.
- Tutuklu-hükümlünün kalacağı yer, kullanabileceği malzemeler ve alınacak tedbirler tutuklu-hükümlünün bireysel ihtiyaçları ve koşullarını dikkate alınarak düzenlenmelidir.
- Vaka, ilk vaka toplantısından sonra 72 saat içinde ve daha sonra gerekli görülen sıklıkta gözden geçirilir.
- Acil vaka toplantısının mümkün olmadığı durumlarda, tutuklu-hükümlü güvenli ve kontrol edilebilir bir ortamda bakım ve gözetim altında olmalıdır.

10. BÖLÜM

Başvuru Bölüm 2

Farkındalık ve İletişim

İntihar farkındalığı, riski büyük ölçüde azaltabilir. İntiharı düşünen pek çok tutuklu-hükümlünün davranış ve sözlerinden intihar etme düşüncesinde oldukları anlaşılabilir. Teşvik edilirlse konuşmaya hazırdırlar. Risk altındaki tutuklu-hükümlülerle birlikte çalışanların farkındalığı ve duyarlılığı ne kadar fazla olursa krizi engelleme olasılığı da o kadar çok olur. Personel ve tutuklu-hükümlüler arasında iyi ilişkiler kurulması, endişeli veya intihara meyilli hissettiklerinde bunları anlatmaya cesaretlendirilmeleri açısından önemlidir.

Risk altındaki birine yardım edebilecek veya destek olabilecek kişileri sürece dâhil etmek önemlidir. Bu, uygun olması halinde diğer tutuklu-hükümlülerin dâhil edilmesini de kapsar. Bir ceza infaz kurumundaki çeşitli personel gruplarının sürece katkı sağlayacak farklı becerileri vardır. İntihar ve kendine zarar verme her zaman bir “sağlık problemi ya da psiko-sosyal problem” değildir.

İyi iletişim; “risk altında” olanlara doğru bakım ve gözetim sağlamak ve ayrıca “risk altındakileri” ortaya çıkarmak açısından önemlidir. Söz konusu stratejinin her yönü için geçerlidir ve yapılan her şeyin kilit bir parçasını oluşturur.

Farkındalığa İlişkin Kilit Hususlar

- Dinlemeye zaman ayırın ve anlamaya çalışın. Bir sorun hakkında konuşmanın zayıflık değil güçlülük olduğu görüşünü aktif şekilde destekleyin.
- Sorunu çözmek için kendinizi baskı altında hissetmeyin, destek ve yardım bireysel çabalarla değil iyi ekip çalışmasıyla sağlanır.

- Bir insanın hayatının “emek harcamaya” değip değmediği konusunda yargıda bulunmayın.
- Tutuklu-hükümlüleri sadece olayları anlatmak yerine kendilerini nasıl hissettiklerini paylaşmaya teşvik edin.

İletişimde Kilit Hususlar

- Tutuklu-hükümlüyle ilgili bilginin diğer personele nasıl aktarılabileceği konusunu vaka toplantısına katılan personel ile tartışın.
- Ek katkı sağlayabilecek diğer personelin farkında olun.
- Tutuklu-hükümlülere kendine zarar vermenin tehlikelerini ve nasıl yardım isteyeceklerini anlatın ve eğer başvururlarsa tedbir ve destek türleri konusunda yardımcı olun.
- Bakım ve gözetimin devamlılığını sağlamak için ilgi belgelerdeki kayıtların açık ve kısa olması gerekmektedir.
- Diğer personele verilen ve paylaşılan bilgilerin, “risk altındaki” kişinin bakım ve gözetimini ilgilendiren konulara odaklanmasını sağlayın. Bu yalnızca diğer vardiyadaki kişileri değil infaz kurumundaki diğer meslek gruplarını da kapsar.
- Tutuklu-hükümlüyü destek almayı kabul etmesi için cesaretlendirmeye çalışın. Baskı ya da kontrolü kaybetme hissi, her şeyi daha kötü hale getirebilir.
- Gizliliğe dikkat edilmesini sağlayın.
- Tutuklu-hükümlünün kendine özgü sorun ve ihtiyaçlarını belirlemeye çalışın.

İşaretler ve İpuçları

Kendilerine zarar verme veya intihar girişiminde bulunma ihtimali diğerlerine göre daha fazla olan bazı tutuklu-hükümlü grupları vardır. Aşağıdaki kontrol listesi sadece rehber olması için verilmiştir. Bir tutuklu-hükümlü bu gruplardan birine ya da birden fazlasına giriyorsa personel artmış risk ihtimaline karşı tetikte olmalıdır. Bununla birlikte tutuklu-hükümlünün sadece aşağıdaki gruplardan birine dâhil olması, intihar önleme planının işleme koyulması için tek başına yeterli değildir.

Bu kategorilere uyan pek çok tutuklu-hükümlü, kendine zarar vermez. Ancak, personel, ileride yapılacak olası bir müdahale için rehber olarak kontrol listesini kullanmalıdır.

- Ceza infaz kurumuna ilk kez girenler veya beklenenden daha uzun süre hüküm giyenler.
- Kendine zarar verme geçmişi olanlar veya akıl hastalığı, depresyon geçmişi olanlar.
- Uyuşturucu veya alkol geçmişi olanlar.
- Fiziksel bir hastalığı olanlar, ağrı çekenler.
- Adam öldürme (özellikle aile içi cinayet), cinsel suç (özellikle ensest) suçlarından mahkûm olanlar.
- İletişim kurmakta güçlük çeken tutuklu-hükümlüler.

Kendine zarar verme ya da intihar olasılığını artıran bazı olaylar veya tetikleyiciler vardır. Stres yaratan herhangi bir olay veya durum, riski artırabilir. Bunlara örnek olarak:

- Bütün duruşmalar ve temyizler dâhil, sonuçlanan mahkemeler.
- Kurumlar veya hastaneler arası ve kurum ya da hastane içinde nakiller.

- İlişki veya aile sorunları veya sosyal tecrit.
- Kayıplar (ölüm nedeniyle)
- Zorbalık ve tehdit.
- Diğer tutuklu-hükümlülerin saldırısı sebebiyle mağduriyet yaşama.
- Disiplin suçları/ tecride alınma.
- Ev izinleri ve yaklaşan salıverilme.
- Başkalarının intihar girişimleri.

Özellikle genç suçlularda, kendine zarar verme davranışıyla ilişkili olarak sorunlarıyla başa çıkmada yetersiz kalma durumlarıyla ilgili ipuçlarına bakmak önem taşır. Bunlara örnek olarak;

Sözlü olmayan

- Anksiyete ve ajitasyon ya da ruh halinde iyi ya da kötü yönde değişiklikler.
- Davranışlarda değişiklikler veya kişiliğe aykırı davranışlar.
- Öz bakımını ihmal etmek
- Diğerleriyle bir arada olmaktan kaçınma ve sosyal tecrit.
- Mantıksız, normal olmayan davranış.
- Motivasyon eksikliği; örn. ev izni/salıverilme planı yapmama.
- İlişkileri toparlama/ mal mülkünü dağıtma.
- Uyku bozukluğu.

Sözlü

- Konuşacak birini isteme.
- Suçluluk, öfke, depresyon veya umutsuzluk duygularını açıklama.
- Bir yer değişikliği isteme.
- Kendisine zulmedildiğinden ya da kendini savunmasız hissettiğinden bahsetme.
- Kendine güveninin az olduğunu belirtme.
- İntihar veya kendine zarar verme hakkında konuşma.
- Gerçek dünyadan uzak görünme.
- Ceza infaz kurumunda olmayı zor bulduğunu belirtme.

Refakatler ve Nakil

“Risk altındaki” tutuklu-hükümlülere refakat edilirken ya da “risk altındaki” tutuklu-hükümlüler nakledilirken, tutuklu-hükümlünün bakım ve gözetimini yapacak şahıslara tüm bilgilerin etkin bir şekilde verilmesi önemlidir. Buna ilişkin bazı rehber ilkeler:

- Varsa, intiharla ilgili evraklar refakatçi personele verilmelidir.
- Refakat edecek olan personele “risk altındaki” tutuklu-hükümlülerle ilgili detaylar özetle anlatılmalıdır.
- Şayet tutuklu-hükümlü bir başka kuruma nakledilecekse “risk” durumuyla ilgili detaylar o kuruma verilmelidir.
- Tutuklu-hükümlüyü kabul eden kurum sağlık personeline, “risk altındaki” tutuklu-hükümlünün nakliyle ilgili olarak önceden uyarıda bulunulmalıdır.

- Refakat süresince, tutuklu-hükümlüler arasında zorbalık riskini en aza indirmek için gerekli önlemler alınmalıdır.
- Tutuklu-hükümlüleri ve ailelerini, mümkün olduğunda ek ziyaret ya da telefon hakkı vererek nakle hazırlamak gerekir.

Tutuklu-hükümlülerin ev izinleri, geçici salıverilme ve serbest bırakılma sırasında stres yaşadıkları bilinmektedir. Personelin; tutuklu-hükümlülerin toplum içinde ya da kuruma geri döndüklerinde yaşayabilecekleri sorunları belirlemeleri önemlidir. Unutulmaması gereken bazı hususlar aşağıda verilmiştir.

- Tutuklu-hükümlüler için şu konularda tavsiyelerde bulunacak olan danışmanlık sağlayacak personeli önceden ayarlayın:
 - a. Toplum içinde destek kaynakları.
 - b. Uyuşturucu, alkol ve güvenli cinsel yaşam.
 - c. Kurumla nasıl temasa geçileceği.
- Dönüşlerinde tutuklu-hükümlülerle geçici salıverilmenin nasıl gittiğini ve sorun yaşayıp yaşamadıklarını görüşün ve danışmanlık yapın.
- Salıverilme sonrasında, “riskli” davranışla ilgili bilgilerin ilgili kuruluşlara iletilmesini sağlayın.

11. BÖLÜM

Başvuru Bölüm 3

Ortam, Günlük Uygulama ve Faaliyetler

Kendine zarar verme “riski” olan tutuklu-hükümlüler için faaliyetler önemlidir. Olumlu faaliyetler; sıkıntıyı, gerginliği ve kızgınlığı azaltır, yaşam kalitesini artırır ve tutuklu-hükümlülerle personel arasında daha iyi bir hava yaratır. Mümkün olduğunda, “risk altındaki” tutuklu-hükümlü-lere faaliyetlere katılmaları konusunda öncelik sağlanmalıdır. Tutuklular, yoğun stres altında olmaları sebebiyle özellikle “risk” altındadır. Tutuklu ve hükümlüler için, aile ile temas kurma çok büyük önem taşır. Özellikle “risk altında” olmasının nedeni aile problemleri olan tutuklu-hükümlüler için aile ilişkilerinin yapılandırılması ve güçlendirilmesi konusunda çalışılmalıdır.

Günlük Faaliyetlerin Sunulmasında Kilit Hususlar

- İnfaz koruma memurları ve kurum çalışanlarının danışmanlık, grup çalışması ve programlanmış faaliyetler önerebilme becerisi.
- İnfaz koruma memurlarının düzenli temasları.
- Günlük faaliyetler ve uygulamaların, mümkün olduğunca çeşitli ve uyarıcı olması ve tutuklu-hükümlülerin ihtiyaçlarını yansıtması.
- Tutuklu-hükümlülerin ailelerinin ve arkadaşlarının endişelerini kurum personeliyle paylaşımlarının aktif olarak teşvik edilmesi.
- Tutuklu-hükümlülerde intihar farkındalığı yaratılması.
- Tutuklu-hükümlünün arkadaşları ve akrabaları ile olan yakın ilişkilerini sürdürmesine yardımcı olunması.

- Gereken hallerde, tutuklu-hükümlünün ailesinin bir infaz koruma memuru ve ilgili diğer personelle görüşmesinin sağlanması.
- Faaliyetlerden sorumlu görevlilerin psiko-sosyal ekipten tavsiye alması ve riskli görülen vakalar ile ilgili ekip üyelerini bilgilendirilmesi.
- Tutuklu-hükümlülerin dış dünya ile bağlantılarının desteklenmesi.
- Ziyaret ve iletişim düzenlemeleri hakkında ailelerin bilgilendirilmesi.
- Ziyaret alanında broşürler ve posterler aracılığıyla, ailelerin intihar konusundaki farkındalıklarının artırılması.
- Ziyaretlere nezaret eden personelin “risk altındaki” tutuklu-hükümlülerin farkında olması ve tüm bilgilerin ilgili personele aktarılması.

Tutuklu-hükümlüyle temas halinde olan tüm personelin sürece dâhil edilmesi önemlidir. Bir ceza infaz kurumunda çeşitli personel gruplarının katkı sağlayacak farklı becerileri vardır ve intihar/ kendine zarar verme, yalnızca sağlık ya da psiko-sosyal hizmet personelinin sorunu değildir. Sürece başkalarının da dâhil edilmesi, tutuklu-hükümlü hakkında daha net bir tablo çizilmesine ve desteğin nasıl önerileceğine karar verilmesine yardımcı olabilir. Bu stratejide, infaz koruma memurları kilit rol oynar ve diğer personel ile birlikte müdahale yöntemini belirlerler;

- Tutuklu-hükümlülerle destekleyici ilişkiler kurmak için infaz koruma memurlarıyla işbirliği yapın.
- Katkısı olabilecek diğer personelin farkında olun. Ne önerebileceklerini keşfedin.
- Diğer ekip üyelerinin, özellikle de diğer disiplinlerden ya da uzmanlık alanlarından olanların görüş ve fikirlerine saygı duyun. Hemfikir olmasanız da birbirinize saygı göstermek, iyi ekip çalışmasını teşvik eder.

Aile, ziyaretçiler ve diğer tutuklu-hükümlüler dâhil olmak üzere, tutuklu-hükümlü ile temas kuran herkes, “risk altındaki” kişiyi desteklemeye yönelik bilgi verebilir ve yardımda bulunabilir. Bilgi almanın değil, ancak dışarıdaki kişilere bilgi vermenin tutuklu-hükümlünün rızasını gerektirdiğini unutmayın.

- Stratejiyi ve sürece iştiraklerinin neden önemli olduğunu anlatarak, tutuklu-hükümlüleri birbirlerini desteklemeye özendirilmeye çalışın.
- Avukatların ve resmi ziyaretçilerin stratejinin ve buna ne şekilde katkıda bulunabileceklerinin farkında olmalarını sağlayın.

İntihara meyilli bütün tutuklu-hükümlülere aynı şekilde davranılmaz. Bu nedenle çalışma yöntemlerinin esnek olması gerekir. “Risk altındaki” tutuklu-hükümlüleri ele alma şekli, problemin niteliğine, risk derecesine, mevcut kaynaklara ve kurulan ilişkilere bağlıdır. Tutuklu-hükümlüyü tam bir birey olarak düşünmek önemlidir. Yalnızca “önlemeye odaklanmak”, gerçek sorunu çözmeye yardımcı olmayabilir. Bireye özgü bakım ve gözetim esastır.

- Tutuklu-hükümlüyü, özsaygısını geliştireceği ve özgüven kazanaacağı faaliyetlere katılması için teşvik edin.
- Tutuklu-hükümlüyle birlikte kendisine özgü problem ve ihtiyaçlarını belirlemeye çalışın.
- Ekip olarak, tutuklu-hükümlünün görüşlerini dikkate alıp, onun için en uygun yeri düşünün. Özellikle tutuklu-hükümlünün karşı çıktığı noktalarda neden böyle bir önlem alındığını açıklayın.

REHBER BİLGİLER

Vaka Toplantısı

Vaka Toplantısı

İntihar ve kendine zarar verme risk yönetim grubu üyelerinden oluşan bir ekibin, bireyin risk seviyesi ve ihtiyaçlarının yanı sıra, gerekli bakım ve gözetimin niteliğini ve derecesini değerlendirdikleri bir toplantıdır. Bu toplantının sonucunda bir bakım ve gözetim planı ortaya çıkar, diğer bir deyişle destek ve bakım-gözetimin hangi araçlarla ve kim tarafından verileceği belirlenir. Toplantının sonunda tüm katılımcıların imzalarının bulunduğu bir tutanak tutulur.

Vaka toplantısına aşağıdaki unvanlarda beş personelin katılımı gerekir:

(1) Yönetici personel (2) Baş memur, (3) Tutuklu-hükümlünün bulunduğu koğuş/blokta görev yapan bir infaz koruma memuru (4) Psiko-sosyal servis görevlisi (5) Bir sağlık personeli

Tutuklu-hükümlünün vaka toplantısına katılması faydalı olabilir, gerekli görüldüğü hallerde veya kendi isteğine bağlı olarak toplantıya katılımı sağlanabilir.

Riski Artıran Faktörler (Olaylar ve Tetikleyiciler)

Vaka toplantısı üyelerinin, evden kötü haber alma, tehdit edilme, şiddete maruz kalma, fiziksel veya psikolojik problemlere sahip olma gibi risk altında olmasına yol açabilecek olaylar hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları gerekir.

İntihar işlemlerine dâhil edildikten sonra bakım ve gözetim planının gözden geçirilmesi

Vaka toplantısı üyelerinin, önceki bakım ve gözetim planlarındaki bilgileri incelemeleri gerekir. Bu bilgiler, ruh hali ve davranışlardaki değişiklikleri göstereceğinden ve ilgili başka bilgiler vereceğinden son

derece önemlidir. Bu, mevcut durumu belirleme ve bir sonraki bakım ve gözetim planının ne olması gerektiği konusunda yardımcı olacaktır.

Risk Değerlendirmesi

Vaka toplantısındaki tartışmaların özeti yazılmalıdır. Bu özete, sürece iştirak eden diğer tarafların girdileri de dâhil olmak üzere tüm ilgili bilgiler dahil edilmelidir.

Risk seviyesinin belirlenmesi

Vaka toplantısı üyeleri, tüm bilgileri dikkate aldıktan sonra, artık risk seviyesine karar verirler.

Yüksek veya düşük risk

Belirlenen riskin yüksek veya düşük olmasına göre; üyeler bakım ve gözetim planı oluştururlar ve bu planın uygulanmasına geçilir.

Risk görünmüyor

İntiharla ilgili evrakların kapatılması ile sonuçlanır.

İntiharla ilgili evrakların kapatılması

Bunun için, tüm katılımcıların imzası ve tarih atması gereklidir. Evraklar daha sonra, tutuklu-hükümlünün sağlık kayıtlarında dosyalanarak saklanır.

Bakım ve Gözetim Planı

Riski artıran faktörlere yanıt verecek önlemler

Sorunlar: Bu bölüm, önceden belirlenmiş olan riski artıran faktörleri (olaylar ve tetikleyiciler) göstermek için kullanılır.

Önlemleri Belirtin: Adından da anlaşılacağı gibi bu bölümde, yapılacak uygulamalar belirtilmek zorundadır.

Sorumlu Kişi: Bu bölüm, düzenlemeleri yapacak kişilerin adını içerecektir.

Bakım ve Gözetim Uygulamaları

Soldaki sütunda Destek konularının devamı detaylandırılmıştır. Önlemleri Belirtin sütunu, ne yapılması gerektiğini içermelidir. Ne zaman-Tarih ve Saat sütunu net olmalıdır. Sorumlunun Görevi sütunu, planın detaylarının uygulanmasından ve söz konusu bakım ve gözetim planının uygulanması sürecine dâhil olan bütün personele bu detayların iletilmesini sağlamaktan sorumlu olan personelin görevini göstermelidir.

Günlük Yaşam ve Faaliyetler

Bu bölümde kabul edilen bütün eylemlerin, tutuklu-hükümlünün destek ihtiyaçlarını yansıttığını unutmamak önemlidir. İlk olarak, her bir tutuklu-hükümlüye normal olarak sağlanan faaliyetler kısıtlanmamalıdır. İntihar riski olan tutuklu ve hükümlüler diğer tüm mahkûmlar gibi çalışma ve eğitim gibi günlük faaliyetlere erişim hakkına sahiptir. Bu faaliyetler ancak tutuklu-hükümlünün yararına olmadığı düşünüldüğünde iptal edilebilir.

Etkileşim

Tutuklu-hükümlü mümkün olduğunca normal bir gün geçirmelidir. Bu nedenle, diğerleri ile kuracağı temas hayati öneme sahiptir. Örneğin personel tutuklu-hükümlüyle birlikte oturup, ona konuşma fırsatı vererek onunla temas kurabilir. Mümkünse, intihar riski bulunan tutuklu-hükümlünün tecrit edilmesinden kaçınılmalıdır.

Kontrol aralığı

Tutuklu-hükümlünün sorumlu kişiler tarafından temas kurulmadan güvenle bırakılabileceği azami zaman kast edilmektedir. Örneğin, sürekli veya bir saat aralıklarla temas anlamına gelebilir.

Giyisiler

Tutuklu-hükümlülerin normal giysilerini tutmalarına izin verilmelidir. Alınıp uzaklaştırılan malzemeler bu bölümde listelenmelidir.

Telefona Erişim

Geçerli bir sebebi olmadıkça, intihar riskine karşı önlem olarak tutuklu-hükümlülerin telefon hakkı ellerinden alınamaz.

Yasak malzemeler

Varsa, tutuklu-hükümlünün normalde kullandığı ya da erişebildiği malzemelerden kısıtlama getirilenleri listeleyin.

Yer

Tutuklu-hükümlünün bir sonraki vaka toplantısına kadar, ilgili kurul tarafından nereye yerleştirildiğini kaydedin.

Diğer

Hali hazırda değinilmemiş olan ve önlem almayı gerektiren konuları bu bölüme kaydedin.

Bir sonraki Vaka Toplantısının Tarihi, Saati ve Yeri

Vaka toplantısının üyeleri, Vaka Toplantısına son vermeden önce bunlara karar vermelidir.

Organizasyon Sorumluluğu

Yönetici personel, vaka toplantısı üyelerinin kabul ettiği tarih, saat ve yerde olacak şekilde bir sonraki vaka toplantısı için gerekli düzenlemeleri yapmalıdır.

KABUL RİSK DEĞERLENDİRMESİ REHBER BİLGİLERİ

Tutuklu veya hükümlüler bazen endişeli olduklarına dair ipuçları verirler; bazense kişisel geçmişlerinde, personelin onların kırılğan grupta yer aldıklarını düşünmelerine yol açan işaretler vardır. Ceza infaz kurumu personeli bu “işaretler ve ipuçlarını” kullanmalıdır. Bunun yanı sıra, uygun soruların sorulması ve tutuklu-hükümlülerin yardım ihtiyaçları konusunda bilgilendirilmesi için temel sağlayan bu belgenin kullanımı konusunda hassas olunması gerekir. Yapılandırılmış risk anketi, bir rehber olarak kullanılmalıdır. Ankette yarıdan fazla soruya “evet” cevabının verilmiş olması doğrulanmış bir risk olduğu ya da yarıdan fazla soruya “hayır” cevabının verilmesi kesinlikle risk olmadığı şeklinde düşünülmemelidir. Anket, personelin gözlemleri, tutuklu veya hükümlüyle ilgili varsa eski bilgiler ve kendini ifade ediş şekliyle bağlantılı olarak kullanılmalıdır.

Kuruma giren her tutuklu-hükümlü, intihar ve kendine zarar verme riskine karşı değerlendirilmelidir. Kabul risk değerlendirmesi, kabulden sonra mümkün olan en kısa zamanda yapılmalıdır.

Kabul risk değerlendirmesini bir infaz koruma memuru, sağlık intihar risk değerlendirmesini ise bir sağlık görevlisi doldurmalıdır.

Tutuklu veya hükümlü, iletişim kurabilecek ve değerlendirmeyi anlayabilecek gibi görünüyor mu?

Değilse, zorluklar belirtilmeli ve önlem alınmalıdır.

Zorluğun sebebi tıbbi bir durum/akıl sağlığı sorunu/ öğrenme güçlüğü gibi görünüyorsa,

Bir sağlık personelinden yardım istenmeli ve mümkünse davranışlar gözlenerek, beden dilinden, vs. faydalanarak değerlendirme tamamlanmalıdır.

Eğer tutuklu veya hükümlü dili anlamıyorsa,

Değerlendirmenin tamamlanmasına yardımcı olmak için tercüme

hizmetleri derhal devreye sokulmalıdır. Şayet saat tercüme hizmetleri ile iletişime geçmek için çok geçse, tutuklu veya hükümlü **24 saatten az olmamak** kaydıyla güvenli bir ortamda tutulmalıdır.

Bölüm 1

Bu bölümdeki soruların, harfi harfine sorulması yerine genel bir mülakat sürecinin bir bölümü olarak yöneltmesi önemlidir. Mülakat gizli bir şekilde ve tutuklu veya hükümlünün kendisini rahat hissedebileceği bir tavırla yapılmalıdır.

Bölüm 2

Tutuklu veya hükümlüler mülakat süresince gözlenmelidir. Tutuklu veya hükümlü;

- Endişeli (terleyen eller, tedirgin, vs)
- Kızgın (yüksek ses, kötü ruh hali, vs)
- Kafası karışık (örn. saati, tarihi veya nerede olduğunu tam bilmiyor)
- Huzursuz (saldırgan, sesler duyuyor, vs)
- Kendinden geçmiş veya kendini geri çekmiş (geveleme, telaştan titreme, vs)
- Üzüntülü (zayıf göz teması, yavaş cevap verme, vs) görünüyor mu?

Tutuklu veya hükümlü yukarıda listelenen davranışlardan hiçbirini sergilemeyebilir veya bazılarını/ hepsini sergileyebilir. Bununla beraber, bu davranışların bir bütün olarak tutuklu veya hükümlüyle yapılan görüşmeyle birlikte düşünülmesi gerekir, tek başına düşünülmemelidir.

Bölüm 3

Tutuklu veya hükümlüyle yaptığınız görüşmeyi özetleyin ve sergilediği risk seviyesini değerlendirin. Tutuklu veya hükümlünün, nasıl görüldüğü ve kendisine sorulan sorulara nasıl cevap verdiğine ilişkin

izlenimlerinizi mümkün olduğunca eksiksiz kaydedin. Riskle ilgili alınan kararın nedenini net bir dille açıklayın. Karar tespit edilmiş bir risk veya riskte belirli bir artış olduğu yönünderse, intihar işlemleri yürürlüğe konulmalı veya değiştirilmelidir.

Görevliye ait bilgiler

Bilgileri istendiği şekilde doldurunuz.

Sağlık Risk Değerlendirmesi

Bu risk değerlendirmesine yönelik rehber bilgiler, bazı bölümlerde kabul risk değerlendirmesindekilerle aynıdır. Farklılıklar aşağıda verilen şekilde Bölüm 1 ve 2'dedir.

Bölüm 1

Bu bölümdeki soruların, harfi harfine sorulması yerine genel bir mülakat sürecinin bir bölümü olarak yöneltmesi önemlidir. Mülakat gizli bir şekilde ve tutuklu veya hükümlünün kendisini rahat hissedebileceği bir tavırla yapılmalıdır.

Bölüm 2

Tutuklu veya hükümlüyle yaptığınız görüşmeyi özetleyin ve sergilediği risk seviyesini değerlendirin. Tutuklu veya hükümlünün, nasıl görüldüğu ve kendisine sorulan sorulara nasıl cevap verdiğine ilişkin izlenimlerinizi mümkün olduğunca eksiksiz kaydedin. Riskle ilgili alınan kararın nedenini net bir dille açıklayın. Karar tespit edilmiş bir risk veya riskte belirli bir artış olduğu yönünderse, intihar işlemleri yürürlüğe konulmalı veya değiştirilmelidir.

Sağlık Görevlisi Bilgileri

Bilgileri istendiği şekilde doldurunuz.

EKLER

- EK I KABUL RİSK DEĞERLENDİRMESİ
- EK II VAKA TOPLANTISI FORMU
- EK III VAKA TOPLANTISI – BAKIM ve GÖZETİM PLANI
- EK IV SAĞLIK BAKIM ve GÖZETİMİ, İNTİHAR RİSK DEĞERLENDİRMESİ
- EK V RİSK DEĞERLENDİRMESİ TUTUKLU-HÜKÜMLÜ BİLGİLERİ

